

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα στη Μετα-κορωνοϊό Εποχή

Λειτουργήσε η πανδημία ως καταλύτης για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του κράτους; Πώς μπορεί η ηλεκτρονική διακυβέρνηση να λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά για την επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας;

Ένα νέο κείμενο πολιτικής από τη διαNEOσις

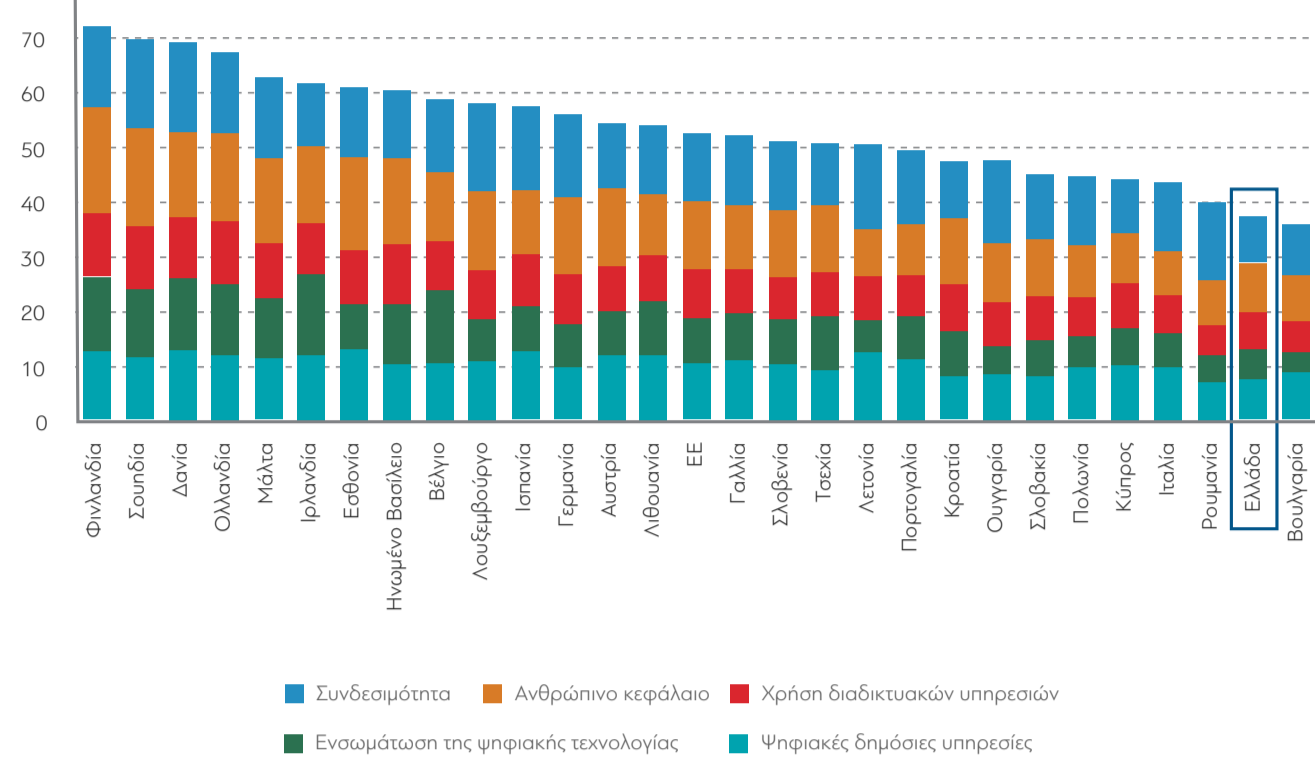
Η αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας έφερε με πιο επιτακτικό τρόπο στο προσκήνιο την ανάγκη για ανάληψη δράσεων και υλοποίηση ενεργειών για την ενίσχυση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και την πιο γρήγορη εξέλιξη της χώρας σε ένα σύγχρονο ψηφιακό κράτος. Πολλές από αυτές τις δράσεις είχαν επισημανθεί και περιγραφεί αναλυτικά στη μελέτη που είχε δημοσιεύσει η διαNEOσις τον Μάρτιο του 2018 και είχαν ήδη προγραμματιστεί από την Πολιτεία.

Τρία χρόνια μετά, η διαNEOσις επανέρχεται στο θέμα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα με ένα νέο κείμενο πολιτικής, με συντονιστή τον Καθηγητή στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών Διομήδη Σπινέλλη, δίνοντας απαντήσεις σε κρίσιμα ερωτήματα για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας. Ποιες νέες ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας; Με ποιους τρόπους η πανδημία λειτουργήσε καταλυτικά στην υλοποίησή τους; Ποιες αδυναμίες εξακολουθούν να αποτελούν τροχοπέδη στην περαιτέρω εξέλιξη και ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; Η ανάλυση ολοκληρώνεται με την παράθεση συγκεκριμένων μέτρων σε επίπεδο στρατηγικής και υλοποίησης, ώστε η ηλεκτρονική διακυβέρνηση να λειτουργήσει αποτελεσματικά ως ένας από τους κύριους μοχλούς επανεκκίνησης της οικονομίας στην μετα-κορωνοϊό εποχή.

Η θέση της Ελλάδας στον Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI)

Παρά τα θετικά βήματα που έχουν γίνει, η δημόσια διοίκηση εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από δαπανηρές, χρονοβόρες υπηρεσίες, πολύπλοκες διαδικασίες, γραφειοκρατία και αδιαφάνεια. Ο Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI) 2020 παρουσιάζει τους τομείς που μπορεί να υπάρξει σημαντική βελτίωση. Βέβαια, ο Δείκτης DESI 2020 βασίζεται σε δεδομένα του 2019, που δεν περιλαμβάνουν τα μέτρα που ελήφθησαν για τη διαχείριση της πανδημίας και τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης.

Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI) 2020

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σύμφωνα με τον Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI, 2020):

- Στη συνδεσιμότητα, η Ελλάδα προχωρεί στον τομέα των ευρυζωνικών υψηλής ταχύτητας (NGA), έχοντας σημειώσει πρόοδο κατά 15% το προηγούμενο έτος, καταλαμβάνοντας τη 10^η θέση.
- Στο ανθρώπινο κεφάλαιο, η Ελλάδα σημείωσε πρόοδο και βελτίωσε τις επιδόσεις. Για πρώτη φορά, το ποσοστό των ατόμων που έχουν τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες φτάνει στο 51% (έναντι 58% της ΕΕ).
- Στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών, οι επενδύσεις των επιχειρήσεων είναι πολύ χαμηλές. Η ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων προχωρά πολύ αργά, με ποσοστό πολύ χαμηλότερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου.
- Στις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες, σημειώθηκε πρόοδος σε σχέση με το προηγούμενο έτος (το 2018), αλλά η βαθμολογία της Ελλάδας εξακολουθούσε να είναι χαμηλή.

Υφιστάμενη κατάσταση στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Κατά τη διάρκεια των μέτρων περιορισμού της πανδημίας προχώρησε η απλούστευση και αμέσως μετά η ψηφιοποίηση αρκετών διαδικασιών της δημόσιας διοίκησης.

Χαρακτηριστικές παρεμβάσεις έγιναν:

Στον τομέα της δημόσιας διοίκησης

- Τηλεδιασκέψεις και τηλεργασία
- Ψηφιακή υπογραφή των πρακτικών και των γνωμοδοτήσεων
- Έκδοση εγγράφων μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης gov.gr
- Υποβολή ηλεκτρονικών αιτήσεων στα ΚΕΠ
- Έκδοση ψηφιακών αποσπασμάτων ληξιαρχικών πράξεων και πιστοποιητικών δημοτολογίου (αρχικά 8)
- Εξ αποστάσεως εξυπηρέτηση πολιτών διαμέσου της υπηρεσίας ψηφιακών ραντεβού για μια σειρά από φορείς

Στον τομέα της απασχόλησης

- Ενίσχυση της τηλεργασίας διαμέσου της αξιοποίησης ψηφιακών συστημάτων
- Ηλεκτρονικές συναλλαγές των ασφαλισμένων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης e-ΕΦΚΑ, με παράλληλη κατάρτιση 68 διαδικασιών από τα ΚΕΠ
- Ψηφιακή έκδοση των αποδεικτικών ασφαλιστικής ενημερότητας
- Υπηρεσία ψηφιακών ραντεβού μέσω της πλατφόρμας προγραμματισμού και υλοποίησης ραντεβού myOAEDlive

Στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης

- Διενέργεια μαθημάτων, με σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση
- Εξ αποστάσεως κατάρτιση και επιμόρφωση των στελεχών της δημόσιας διοίκησης
- Ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεις εγγραφής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στα δημόσια νηπιαγωγεία
- Έκδοση ψηφιακών βεβαιώσεων, πιστοποιητικών ή αποσπασμάτων απολυτηρίων Γυμνασίου, Λυκείου, ΕΠΑΛ
- Ενημέρωση των υποψήφιων μαθητών των Πανελλαδικών Εξετάσεων, μέσω γραπτού μηνύματος SMS

Στον τομέα της οικονομίας και ανάπτυξης

- Ψηφιακή πλατφόρμα e-Καταναλωτής για τη δήλωση τιμών των προϊόντων
- Ενίσχυση με ψηφιακά εργαλεία της επικοινωνίας του υπουργείου με τους καταναλωτές, μέσω της Γραμμής Καταναλωτή
- Έκδοση και πληρωμή e-Παραβόλου και στα αγγλικά
- Έκδοση νέων ενιαίων προδιαγραφών για τα ηλεκτρονικά τιμολόγια.
- Αναμένεται σύντομα η ψηφιακή έναρξη ατομικής επιχείρησης (ελεύθεροι επαγγελματίες) και αργότερα ο ηλεκτρονικός φάκελος επιχειρήσεων

Στον τομέα της δικαιοσύνης

- Ηλεκτρονική δήλωση των άρθρων 33 παρ. 6 του Π.Δ. 18/1989 (Α'8) και 133 παρ. 2 του Ν. 2717/1999, μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης gov.gr
- Ψηφιακή έκδοση ενιαίου πιστοποιητικού δικαστικής φερεγγυότητας (25 σε 1), σταδιακή διάθεση ηλεκτρονικών αντιγράφων δικαστικών αποφάσεων και ψηφιακή έκδοση αντιγράφου ποινικού μητρώου
- Ψηφιακή μεταβίβαση ακινήτου (μέσα 2021)

Στον τομέα της υγείας

- Η υπηρεσία άυλης συνταγογράφησης
- Το μητρώο ασθενών COVID-19
- Η διαδικτυακή πλατφόρμα για το εμβόλιο κατά της COVID-19 (emvolio.gov.gr)
- Η δήλωση αυτοδιαγνωστικών τεστ COVID-19 -self tests (self-testing.gov.gr)
- Δράσεις για την τηλεσυμβουλευτική και τον Ατομικό Ηλεκτρονικό Φάκελο Υγείας (ΑΗΦΥ)

Στον τομέα του τουρισμού

- Καθιέρωση του "Green pass", του Ευρωπαϊκού Ψηφιακού Πιστοποιητικού COVID-19, το οποίο δημιουργεί ένα ασφαλές πλαίσιο μετακίνησης στη χώρα και σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρώπης

Στον τομέα του πολιτισμού

- Παραγωγή θεατρικών παραστάσεων σε ψηφιακό αρχείο, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιεί το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού για πέντε χρόνια

Βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες παρεμβάσεις επανεκκίνησης

Το κείμενο πολιτικής καταλήγει σε μια σειρά από βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες παρεμβάσεις σε υποδομές, δεδομένα και υπηρεσίες που χρειάζεται να γίνουν, ώστε η ηλεκτρονική διακυβέρνηση να λειτουργήσει ως ένας από τους κύριους μοχλούς επανεκκίνησης της οικονομίας στη μετα-κορωνοϊό εποχή:

- Νεφοκεντρικές τεχνολογίες (Infrastructure as a service – IaaS) και υπηρεσίες συνάθροισης της ζήτησης και παροχή λογισμικού ως υπηρεσία (Software as a service – SaaS)
- Άμεση αναβάθμιση των ευρυζωνικών επικοινωνιών, προώθηση του δικτύου 5G και μείωση κόστους επικοινωνιών
- Υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης ψηφιακής πλατφόρμας για την εξυπηρέτηση της επιχειρηματικής διαδικασίας σε όλες τις βαθμίδες
- Υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης πλατφόρμας για την ιατρική συμβουλευτική
- Ψηφιακή υποδομή και εξοπλισμός τηλεργασίας για τη διασφάλιση της συνεχούς λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης
- Λειτουργία πλατφόρμας προμηθειών ΤΠΕ (marketplace) και θυρίδα επιχειρήσεων
- Δημιουργία μητρώων ασθενών και ασθενειών
- Ψηφιακές υπηρεσίες σε κρίσιμους τομείς της δημόσιας λειτουργίας και πολυκαναλική υποστήριξη του πολίτη και των επιχειρήσεων
- Ολοκλήρωση του Ηλεκτρονικού Φακέλου Υγείας για όλους τους πολίτες
- Ολοκλήρωση του κύκλου ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, με διασύνδεση των αντίστοιχων συστημάτων σε ΗΔΙΚΑ και ΕΟΠΥΥ
- Ανάπτυξη συστήματος κλειστού ραντεβού σε δημόσιες υπηρεσίες, διαχείριση προτεραιότητας, καθώς και εξάπλωση εφαρμογής σε λοιπούς φορείς ψηφιακών ραντεβού τύπου myKEPlive
- Περαιτέρω ανάπτυξη μοναδικής θυρίδας του πολίτη στο gov.gr, η οποία θα χρησιμοποιείται για όλες τις ψηφιακές συναλλαγές του πολίτη με το Δημόσιο
- Ανάπτυξη και διάθεση σε φορείς της δημόσιας διοίκησης άμεσα επαναχρησιμοποιήσιμων δομικών στοιχείων (components) ψηφιακών υπηρεσιών στο gov.gr
- Ενίσχυση ανάπτυξης οικοσυστήματος gov.gr
- Ανάπτυξη και λειτουργία υπηρεσίας γνήσιας του πολίτη στο gov.gr, αξιοποιώντας τη λειτουργικότητα της νέας ψηφιακής υπηρεσίας της υπεύθυνης δήλωσης
- Προσθήκη λειτουργικότητας αξιολόγησης υπηρεσιών, καθώς και πρόσβαση βελτίωσης, τόσο από τους τελικούς (πολίτες και επιχειρήσεις) όσο και τους εσωτερικούς χρήστες (δημόσιοι υπάλληλοι)
- Ανάπτυξη σελίδας στο gov.gr για υποβολή προτάσεων τόσο από πολίτες, όσο και δημοσίων υπαλλήλων εντός των φορέων, με λειτουργία εντός του Υ.Ψ.Ν.Δ. κεντρικής μονάδας αξιολόγησης και προτεραιοποίησης, αλλά και της αποτίμησης των υπηρεσιών αυτών